



Alfabeter Schrijven & Spreekwoorden

Docentenhandleiding
Januari 2019

www.alfabeter.nl
contact@alfabeter.nl

Welkom bij Alfabeter!

Dé site om te oefenen met lezen, schrijven en rekenen op niveau Instroom-1F.



Op de site zijn zes oefenprogramma's te vinden en een leuke spreekwoordenquiz:

Alfabeter Letters

Oefenen met letters en klanken in alledaagse lees- en schrijfsituaties. Er zijn 20 thematische blokken waarin alle gangbare letters en klanken van de Nederlandse taal voorkomen. Er is ook een blok waarin je direct een bepaalde letter kunt kiezen. Niveau: Instroom.

Alfabeter Lezen*

Oefenen met het lezen van post, borden, krant, ondertitels op tv en nog veel meer soorten alledaagse teksten. Er zijn 10 thematische modules met elk 10 blokken met verschillende soorten teksten. Niveau: Instroom-1F.

Alfabeter Schrijven*

Oefenen met het schrijven in herkenbare situaties. Je komt in een fotoverhaal van 100 afleveringen, waarin je samen met de verhaalfiguren met allerlei schrijfsituaties te maken krijgt. Niveau: Instroom-1F.

Netnieuws

Wekelijks oefenen met een actuele leestekst op 2 niveaus. De niveaus sluiten aan op de modules De krant 1 en 2 uit Alfabeter Lezen. Niveau: begin- en eind-1F.

ff Rekenen

Oefenen met optellen, aftrekken, vermenigvuldigen, delen, procenten en nog veel meer rekenvaardigheden. Er zijn 4 theoretische onderdelen met allerlei soorten rekenopdrachten en een deel met heel veel praktische rekensituaties. Rekenniveau: Instroom-1F.

Leesvaardigheid is niet per se nodig, want alle instructie en feedback wordt mondeling in begrijpelijk Nederlands gegeven.

Alfabeter Spreekwoorden

Blijven oefenen met lezen en schrijven aan de hand van leuke teksten met spreekwoorden. Er zijn 10 thematische afleveringen met elk 10 verschillende spreekwoorden. Niveau: eind 1F

Spreekwoorden Quiz

Test je kennis van spreekwoorden. Weet je ze alle 10?

Informatie

Onder de informatieknop vind je de handleidingen bij de taalprogramma's:

- Handleiding Alfabeter Letters
- Handleiding Alfabeter Lezen
- Handleiding Alfabeter Schrijven & Spreekwoorden
- Handleiding Netnieuws

Overzicht van de programma's per niveau:

Alfabeter 2.0							2018
PROGRAMMA'S	Alfabeter Letters	Alfabeter Lezen	Alfabeter Schrijven	Netnieuws	ff Rekenen	Spreekwoorden	Spreekwoorden Quiz
NIVEAUS							
begin instroom							
	blok 1-20	Post 1 Borden Woord en beeld	afl 1-20		○		
eind instroom			afl 21-40				
begin 1F							
		Krant 1 Inf. teksten 2	afl 41-70	weektekst 1	○○		
midden 1F							
		Post 2 Je weg vinden Ondertitels			○○○		
eind 1F							
		Krant 2 Inf. teksten 2	afl 71-100	weektekst 2	○○○○	afl 1-10	vraag 1-10

Registreren en inloggen

Het programma Alfabeter Schrijven vind je op www.alfabeter.nl.
Kom je hier voor het eerst? Klik dan op de knop 'registreren'.



Vul je naam en je e-mailadres in en kies een wachtwoord.

The image shows the registration page of the ALFAbeter website. The header is identical to the home page. Below the header, the title 'Registreren' is displayed. The instructions read: 'Vul je gegevens in. Klik daarna op 'ga verder'. Je ontvangt dan een e-mail waarmee je toegang krijgt tot alle programma's.' There are four input fields: 'Gebruikersnaam (je voor- en achternaam)', 'Je e-mailadres', 'Kies een wachtwoord', and 'Herhaal het wachtwoord'. Below the fields, there is a checkbox labeled 'Ik ontvang graag de nieuwsbrief van Alfabeter'. At the bottom left, there is a 'ga verder' button. At the bottom left, there is a copyright notice: '© Stichting ALFAbeter 2018 Privacy'.

Je krijgt dan een mail toegestuurd met een link om in te loggen.
Daarna kun je altijd inloggen met je naam en wachtwoord.



The image shows the login page of the ALFAbeter website. At the top, there is a blue header with a 'menu' button on the left, the 'ALFAbeter' logo in the center, and 'inloggen' and 'registreren' buttons on the right. Below the header is a light blue box with the title 'Inloggen'. The text inside the box says: 'Vul je gebruikersnaam of e-mailadres en je wachtwoord in. Klik daarna op de knop: 'ga verder''. There are two input fields: one for 'Gebruikersnaam (voor- en achternaam) of e-mailadres:' and one for 'Wachtwoord:'. Below the fields is a 'ga verder' button. At the bottom of the box, there are two links: 'Klik hier als je je wachtwoord bent vergeten.' and 'Klik hier als je nog geen wachtwoord hebt.'

Na het inloggen kun je een programma kiezen.
Klik nu op Alfabeter Schrijven.



The image shows the dashboard of the ALFAbeter website after logging in. The header is blue and contains a 'menu' button, the 'ALFAbeter' logo, and a 'uitloggen' button next to the text 'Ingelogd als: demo'. The main content area is a grid of eight program tiles. The 'Schrijven' tile, which shows a hand writing with a pen, is circled in white. The other tiles are: 'Letters' (a pile of wooden letter blocks), 'Lezen' (a pair of glasses), 'Netnieuws' (a smartphone displaying news), 'ff Rekenen' (a grid of numbers), 'Spreekwoorden' (two speech bubbles with the word 'woorden'), 'Quiz' (two speech bubbles with the word 'woorden'), and 'Informatie' (an information icon). At the bottom left, there is a copyright notice: '© Stichting ALFAbeter 2018 Privacy'.

De eerste keer krijg je een keuzeschermb. Heb je al eerder gewerkt met Alfabeter Schrijven en wil je je resultaten bewaren, klik dan op ja. Wil je dat niet, klik dan op nee.



Heb je ja gekozen, vul dan eenmalig je oude inlogcode in.



Nu worden je oude resultaten gekoppeld aan je nieuwe account en kun je met het programma verder gaan waar je was gebleven.

Je komt dan in het startscherm van Alfabeter Schrijven. Klik op een van de filmpjes voor uitleg over het programma, het inloggen en de bediening, de oefeningen en de spelletjes.



Klik op start om te beginnen. Dan kom je in het afleveringenmenu.



Doel en doelgroep

Alfabeter Schrijven is een programma waarmee volwassen laaggeletterden individueel kunnen werken aan hun schrijfvaardigheid in het Nederlands. Daarbij gaat het zowel om cursisten die het Nederlands als moedertaal spreken (NT1) als cursisten die het Nederlands als tweede taal leren (NT2). Voorwaarde is wel dat ze aanspreekbaar zijn in het Nederlands en instructies begrijpen en de technische lees- en schrijfvaardigheid beheersen (A2): ze moeten letters en woorden herkennen en kunnen (na)schrijven.

Voor de groep NT2 is in het programma extra taalondersteuning opgenomen. Zij missen de intuïtie op het gebied van de Nederlandse taal (taalgevoel) van moedertaalsprekers. Ze voelen minder goed aan wat de invloed is van woorden als 'even' of 'er' in een zin. Ze hebben moeite met taalregels die in hun eigen taal anders zijn. Bovendien zijn ze nog druk bezig met het uitbreiden van hun woordenschat. Aan al die aspecten wordt in het programma aandacht besteed in de vorm van extra uitleg en oefeningen, die alleen verschijnen als de cursist als NT2-cursist is ingelogd.

Met het programma Alfabeter Schrijven kunnen cursisten zelfstandig werken en eindeloos oefenen. Het niveau van het programma loopt op van Instroom tot 1F.

Leren schrijven

Schrijven is essentieel anders dan lezen. Ook leren schrijven. Wat betekent niet kunnen schrijven? Wat is de invloed van angst en onzekerheid op het schrijfproces en hoe overwin je die emotionele belemmeringen? En als je durft te beginnen: hoe doe je dat dan? Hoe schrijf je op wat je bedoelt? Hoe maak je een goede zin? Hoe vorm je een woord? Hoe schrijf je die woorden precies? In het programma wordt daarom veel aandacht besteed aan:

- durven uiten, het doorbreken van vaste denkrelaties, het blikveld verruimen
- op gang brengen van het schrijfproces met auditieve ondersteuning
- veelvuldig oefenen met de verschillende onderdelen van het schrijfproces
- toepassen van schrijven in relevante situaties
- bevorderen van schrijven door gebruik te maken van nieuwe media
- plezier krijgen in schrijven

Het gaat hier om communicatief taalonderwijs, om het doen, om het toepassen van lezen en schrijven. Pas waar het relevant is worden taalregels uitgelegd. Hoe bouw je een zin, hoe vorm je een woord, hoe schrijf je wat je hoort? Bij het toepassen van de regels komen ook vanzelf de uitzonderingen aan de orde.

Taalgebruikersmodel

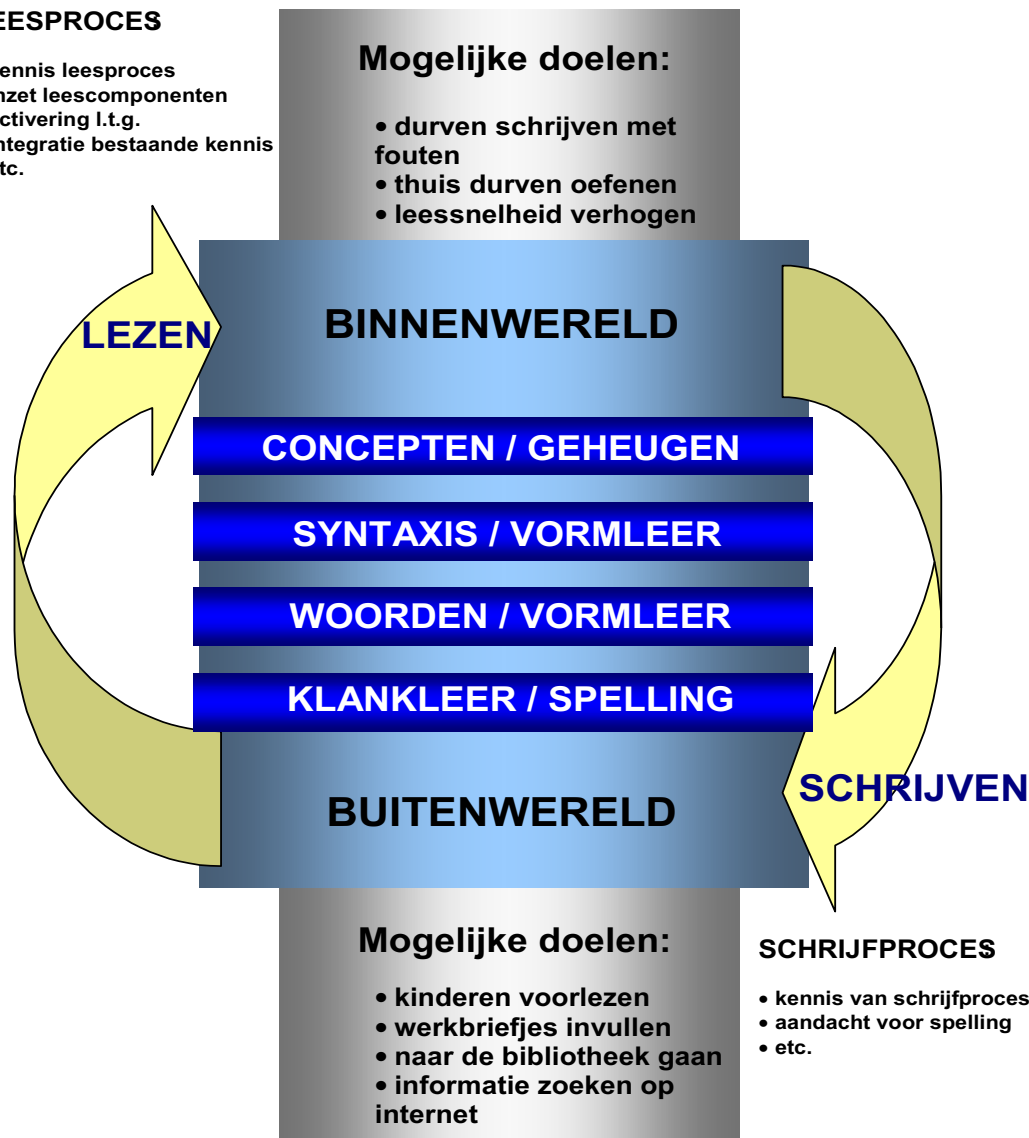
Een taalpsychologisch uitgangspunt voor het ontwerp van de Alfabeter-programma's is het model van de taalgebruiker, opgesteld door Dijkstra en Kempen, aangevuld met maatschappelijke en persoonlijke aspecten. In dit model worden werkzaamheden van het langetermijngeheugen verdeeld in vier taalcomponenten:

- De conceptuele component: de begrippen die wij hebben zijn in de vorm van concepten in het conceptueel geheugen opgeslagen.
- De syntactische component: onze (on)bewuste kennis van de regels van zinsbouw.
- De lexicaal-morfologische component: onze (on)bewuste kennis van woordvorming, zoals vervoegingen en verbuigingen, voor- en achtervoegsels, meervoudsvormen, samenstellingen en afleidingen. In het lexicon is onze woordvoorraad opgeslagen
- De fonologische component: onze (on)bewuste kennis van letters, klanken en klankcombinaties.

Bij het lezen en schrijven gebruiken we deze componenten niet alleen na elkaar maar ook door elkaar in steeds wisselende samenwerking. Met bij lezen als doel het verklanken van tekens, het vormen van woorden en zinnen en het begrijpen van de boodschap. En bij schrijven precies andersom: het omzetten van een boodschap in schriftelijke taal, op basis van conceptualisering, zins- en woordvorming en omzetting van klanken in tekens.

LEESPROCES

- kennis leesproces
- inzet leescomponenten
- activering l.t.g.
- integratie bestaande kennis
- etc.



Kenmerkend voor het overgrote deel van de doelgroep (NT1 volledig en een groot deel NT2) is nu dat zij op alle onderdelen van het lees- en schrijfproces problemen ondervindt die de normale problemen van taalgebruikers overstijgen. Dat varieert van problemen op letter-niveau (verkeerd uitspreken en onregelmatige spelling) tot problemen op conceptueel niveau (begrijpen en formuleren van de boodschap). Maar ook op maatschappelijk en persoonlijk niveau, door problemen die de cursist tegenkomt in zijn relatie met de buitenwereld en in relatie met zijn opvattingen over zichzelf als taalgebruiker. In het programma wordt daarom gewerkt aan de volgende persoonlijke en maatschappelijke doelen:

- De cursist durft te schrijven, overwint emotionele belemmeringen, overwint de angst voor de reactie van de buitenwereld, wordt gestimuleerd door succesverhalen van andere cursisten, weet dat fouten maken mag en dat ook goede schrijvers fouten maken.

- De cursist kan het beeld van zichzelf als mogelijke schrijver verbeteren en weet dat je eigen naam schrijven ook schrijven is.
- De cursist weet wat beroemde dyslectici als Einstein, Churchill, Napoleon hebben bereikt.
- De cursist kan omgaan met de reactie van de buitenwereld op spelfouten en stappen zetten om deze vicieuze cirkel te doorbreken.
- De cursist weet dat vormgeving, hoofdletters en punten, de tekst toegankelijker maken voor de lezer.
- De cursist kent de functie van spelling als selectiemiddel in het onderwijs.

Wezenlijk blijft dat het taalgebruik zich slechts efficiënt ontwikkelt als het wordt toegepast. Je leert taal door taal te gebruiken, niet door er les in te krijgen. Voor een leermiddel levert dat de paradoxale situatie op dat het probeert de cursist taal te leren door hem alle taalcomponenten te laten gebruiken.

In Alfabeten Schrijven wordt vooral geoefend met de taalcomponenten van het schrijfproces, met de bedoeling dat het routines worden die de cursist ook naast en na het programma steunen bij het schrijven.

Afleveringen

Alfabeter Schrijven bestaat uit 100 afleveringen in de vorm van een beeldverhaal. Net als in een soap draait het verhaal om de vaste personen die in hun dagelijkse leven gevolgd worden en van alles beleven. Maar nu gaat het om gewone herkenbare mensen uit een gewone straat in een gewone buurt. Zij komen met allerlei herkenbare zaken in aanraking, zoals renovatie, verhuizen, vrouwenemancipatie, opvoeding, werken en werkloosheid, leren lezen en schrijven. Kortom, voldoende basis voor betekenisvol en contextrijk taalaanbod.



De afleveringen lopen langzaam op in niveau, van Instroom naar 1F:

Aflevering 1-20	1a - begin Instroom
Aflevering 21-40	1b - eind Instroom
Aflevering 41-70	1c - begin 1F
Aflevering 71-100	2 - eind 1F

Herhalingsoefeningen



Na elk niveau is er de mogelijkheid om nog eens te oefenen op tekst-, zins-, woord- en letterniveau. Onder de knop met de kromme pijl zit een menu met in totaal 52 extra afleveringen met een selectie uit de oefeningen van het programma op tekst, zins-, woord- en letterniveau.

Overzicht aflevering 101-152 met herhalingsoefeningen

Herhalingsoefeningen na afl. 20

- 101. 01C1 Begripsvorming
- 102. 02C1 Hoofd- en bijzaken
- 103. 01S1 Enkelvoudige zin
- 104. 02S1 Soorten zinnen
- 105. 01L1 Woordenschat
- 106. 02L1 Woordbetekenis
- 107. 02L2 Wordvorming
- 108. 01F1 Segmenteren
- 109. 01F2 Letterkennis
- 110. 02F1 Naschrijven korte woorden

Herhalingsoefeningen na afl. 40

- 111. 03C1 Feiten en meningen
- 112. 04C1 Ordenen
- 113. 03S1 Woordgroepen
- 114. 03S2 Woordsoorten
- 115. 04S1 Vaste voorzetsels
- 116. 04S2 Wordvervanging
- 117. 03L1 Samenstelling en afleiding
- 118. 04L1 Meervoud op –en en –s
- 119. 03F1 Tweeklanken: ie oe eu
- 120. 03F2 Tweeklanken: ei au ui
- 121. 03F3 Schrijven van korte woorden
- 122. 04F1 Korte zinnen opschrijven
- 123. 04F2 Adresgegevens

Herhalingsoefeningen na afl. 70


- 124. 1C1 Begrippen benoemen
- 125. 1C2 Hoofd- en bijzaken

- 126. 1S1 Oordeel grammaticaliteit
- 127. 1S2 Manipuleren met zinnen
- 128. 1L1 Betekenisrelaties leggen
- 129. 1L2 Wordvormingsregels
- 130. 1L3 Sterke en zwakke werkw
- 131. 1L4 Verbuiging
- 132. 1L5 Meervoud en verkleinwoorden
- 133. 1F1 Twee medeklinkers
- 134. 1F2 Drie medeklinkers
- 135. 1F3 Meertekenklanken
- 136. 1F4 Verenkeling klinker
- 137. 1F5 Verdubbeling medeklinker
- 138. 1F6 Verlengingsregel
- 139. 1F7 f/v- en s/z-wisseling

Herhalingsoefeningen na afl. 100

- 140. 2C1 Feiten en meningen
- 141. 2C2 Informatie ordenen
- 142. 2C3 Spreekwoorden en gezegden
- 143. 2C4 Vaste constructies
- 144. 2S1 Voorl. onderwerp en lijd.vw
- 145. 2S2 Bevel- en verzoekzin
- 146. 2S3 Bijzondere woorden
- 147. 2L1 Persoonlijke voornaamwoord
- 148. 2L2 Vreemde woorden
- 149. 2F1 Stomme e
- 150. 2F2 Spellingsprincipes
- 151. 2F3 Vreemde woorden
- 152. 2F4 Idioom

Hoofdpersonen

	<p>Dit is Els van Dijk. Zij is nu huisvrouw en moeder, maar ze wil dolgraag weer buitenshuis gaan werken. Zal haar dat lukken? Of moet ze eerst weer naar school? Wat vindt haar man Jan daar eigenlijk van?</p>		<p>Dit is Fatima Arab. Zij komt uit Marokko, uit de grote stad. Ze is goed opgeleid, maar is in Nederland thuisgebleven voor de kinderen. Door Els wil zij weer een baan buitenshuis gaan zoeken. Zal haar dat lukken?</p>
	<p>Jan is getrouwd met Els. Hij is arbeider in een vleeswarenfabriek. Zal hij zijn werk daar houden nu er steeds meer werk verdwijnt naar lage-lonenlanden?</p>		<p>Mohamed is getrouwd met Fatima. Hij werkt net als Jan op de fabriek. Hij doet zijn best om goed te integreren in Nederland en ook op de fabriek om wat hogerop te komen. Zal hij alle obstakels overwinnen?</p>
	<p>Bert is de oudste zoon van Jan en Els. Hij doet het goed op school. Wat gaat hij straks doen na groep 8? Neemt hij een voorbeeld aan zijn vader en gaat hij zo gauw mogelijk aan het werk? Of wordt hij gestimuleerd om door te leren, zodat hij zelf kan kiezen wat hij wil worden later?</p>		<p>Touria is de oudste dochter van Mohamed en Fatima. Zij kan goed leren en zit in de bovenbouw van het vwo. Wat kan zij doen om haar moeder en Els te helpen om weer te gaan werken en leren?</p>
	<p>Henk is de jongste zoon van Jan en Els. Hij gaat naar peuterspeelzaal. Als Els weer wil gaan werken, hoe moet dat dan met Henk?</p>		<p>Rachid is de oudste zoon van Fatima en Mohamed. Hij zit bij Bert in de klas. Kan hij zijn draai vinden als Marokkaanse jongen in de Nederlandse maatschappij?</p>
	<p>Kees de Wit is de vader van Els. Hij is gepensioneerd timmerman en opzichter. Waarom wordt hij in de buurt eigenlijk 'de professor' genoemd?</p>		<p>Youssef is de jongste zoon van Mohamed en Fatima. Hij zit net op de basisschool. Geeft dat Fatima voldoende ruimte om weer te gaan werken en leren?</p>
	<p>Karel Zaalman woont een straat verderop. Hij heeft het zwaar: hij zit zonder werk, zijn huis is één grote puinhoop, zijn vrouw en kind hebben hem verlaten en hij is aan de drank. Dan komt de deurwaarder... Hoe is het zover gekomen? Komt hij ooit nog uit het dal?</p>		<p>Achmed Arab is de vader van Mohamed. Nadat zijn vrouw overleed is hij naar Nederland gekomen en bij zijn zoon gaan wonen. Kan hij bijdragen aan het begrip tussen de beide culturen?</p>

Verhaal

Voor cursisten die op een hoger niveau, bijvoorbeeld bij aflevering 21, 41 of 71, willen starten, is het handig te weten wat er in het verhaal voorafging.

Samenvatting tot en met aflevering 20

In de vorige afleveringen heb je kennis kunnen maken met Els en Jan van Dijk. Els is huisvrouw en Jan werkt op de fabriek. Lezen en schrijven ligt hem niet zo. Dat laat hij liever aan Els over.

Jan en Els hebben twee kinderen. Bert is de oudste. Hij zit in groep 8 van de basisschool. Henk is de jongste. Hij gaat naar de peuterspeelzaal.

Opa Kees, de vader van Els, woont een paar huizen verderop. Hij helpt zijn kleinzoon Bert graag met zijn huiswerk als Jan weer eens liever voetbal kijkt.

De straat heeft een prijs gewonnen, maar het lot is verdwenen. Opa Kees krijgt vreemde brieven waarin staat dat het lot is gestolen.

Schuin achter opa Kees woont Karel Zaalman. Karel is ontslagen en zit flink in de schulden. Kees wil hem helpen. Hij ontdekt dat Karel problemen heeft met lezen en schrijven, maar daar niet voor uit durft te komen.

Naast Jan en Els wonen Fatima en Mohamed Arab. Mohamed werkt bij dezelfde fabriek als Jan. Het zijn zware tijden voor de fabriek. Er gaan ontslagen vallen.

Fatima en Mohamed hebben drie kinderen: Rachid, Youssef en Touria. Rachid zit bij Bert in de klas.

Opa Achmed is na de dood van zijn vrouw ook overgekomen uit Marokko en woont nu bij zijn kinderen in. Door de verhalen van de beide opa's leren de families elkaar beter kennen.

Samenvatting tot en met aflevering 40

In de vorige afleveringen heb je kennis kunnen maken met Els en Jan van Dijk. Els is huisvrouw en Jan werkt op de fabriek. Lezen en schrijven ligt hem niet zo. Dat laat hij liever aan Els over.

Jan en Els hebben twee kinderen. Bert is de oudste. Hij zit in groep 8 van de basisschool. Henk is de jongste. Hij gaat naar de peuterspeelzaal.

Opa Kees, de vader van Els, woont een paar huizen verderop. Hij helpt zijn kleinzoon Bert graag met zijn huiswerk als Jan weer eens liever voetbal kijkt.

De straat heeft een prijs gewonnen, maar het lot is verdwenen. Opa Kees krijgt vreemde brieven waarin staat dat het lot is gestolen.

Schuin achter opa Kees woont Karel Zaalman. Karel is ontslagen en zit flink in de schulden. Kees wil hem helpen. Hij ontdekt dat Karel problemen heeft met lezen en schrijven, maar daar niet voor uit durft te komen.

Naast Jan en Els wonen Fatima en Mohamed Arab. Mohamed werkt bij dezelfde fabriek als Jan. Het zijn zware tijden voor de fabriek. Er gaan ontslagen vallen.

Fatima en Mohamed hebben drie kinderen: Rachid, Youssef en Touria. Rachid zit bij Bert in de klas.

Opa Achmed is na de dood van zijn vrouw ook overgekomen uit Marokko en woont nu bij zijn kinderen in. Door de verhalen van de beide opa's leren de families elkaar beter kennen.

Samenvatting tot en met aflevering 70

In het eerste deel heb je kennisgemaakt met Jan en Els van Dijk. En met Mohamed en Fatima Arab uit de Tuinstraat in Waaldam.

Els en Fatima wilden allebei graag weer eens gaan werken. Maar daarvoor moesten ze eerst weer naar school. Els heeft eerst een toeleidingstraject gedaan op het ROC. En nu doen ze samen de opleiding tot 'helpende in de zorg'.

Jan en Mohamed werken op een vleesfabriek. Het gaat niet goed met de fabriek; er gaat steeds meer werk naar de lagelonenlanden. Om hun baan te kunnen houden worden alle werknemers getest en moeten ze meedoen aan een bedrijfscursus.

Touria, Rachid en Youssef zijn de kinderen van Mohamed en Fatima. Touria zit op het VWO en kan haar moeder en Els goed helpen met het huiswerk voor hun opleiding. Rachid zit in groep 8. Hij luistert niet altijd goed naar zijn juf. Mohamed en Fatima stemmen samen met de juf opvoeding en school op elkaar af. Youssef is de jongste, hij zit in groep 1.

Henk en Bert zijn de kinderen van Jan en Els. Henk zit op de peuterspeelzaal en Bert zit in groep 8 van de basisschool. Bert doet het goed op school. Jan vond dat eerst allemaal niet zo belangrijk, dat leren. Maar na een goed gesprek met de juf is hij Bert meer gaan stimuleren. Zijn zoons moeten betere kansen krijgen op een goede baan dan hij vroeger zelf heeft gehad!

Opa Kees is de vader van Els en woont een paar huizen verderop in de Tuinstraat. Opa Kees wordt in de buurt wel 'de professor' genoemd, omdat hij zoveel weet. Hij helpt achterbuurman Karel Zaalman z'n leven weer op orde te krijgen. Zaalman gaat op les op het ROC en hij krijgt weer werk. Zou het ook weer goed komen tussen hem en zijn ex?

De inhoud per aflevering is te vinden in bijlage 1.

Oefeningen

Hieronder wordt kort beschreven hoe de oefeningen werken. Ze zijn ook te vinden in de instructiefilmpjes op de startpagina en op het YouTube-kanaal van Alfabeter.



Meelezen

Je ziet een tekst die je kunt meelezen. Klik op de luidspreker om de tekst nog eens mee te lezen.



Natypen

Je ziet en hoort een woord of zin en typt de tekst precies na op het schrijfblokje onderaan. Als je op de nakijkknop klikt, zie je in groen en rood wat je goed en fout hebt geschreven.



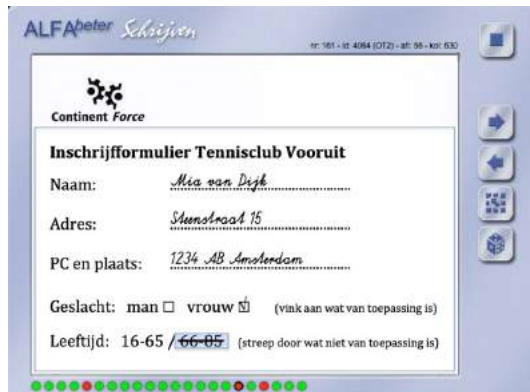
Dictee

Je hoort een woord of zin en typt de tekst op het schrijfblokje onderaan. Als je op de nakijkknop klikt, zie je in groen en rood wat je goed en fout hebt geschreven.



Gatentekst

Je ziet een tekst met gaten. Klik op een gat, typ de ontbrekende letters of het ontbrekende woord. Als je alle antwoorden hebt getypt, klik je op de nakijkknop en zie je in groen en rood wat je goed en fout hebt geschreven.



Formulier

Je ziet een formulier dat je zelf moet invullen. Luister naar de opdracht om te weten wat je moet doen. Soms moet je iets invullen, soms iets aanvinken en soms iets doorstrepen. Als de nakijkknop verschijnt, kun je de oefening laten nakijken.



Open vraag

Luister naar de opdracht en typ een tekst op het schrijfblokje onderaan. Beluister je tekst om te controleren of er staat wat je bedoelt.



Open vraag met voorbeeldantwoord

Luister naar de opdracht en typ een tekst op het schrijfblokje onderaan. Soms krijg je alvast een paar woorden die je kunt gebruiken. Als je op de nakijkknop klikt, verschijnt er onder het schrijfblokje een voorbeeld. Je kunt dan zelf controleren of jouw tekst goed is.



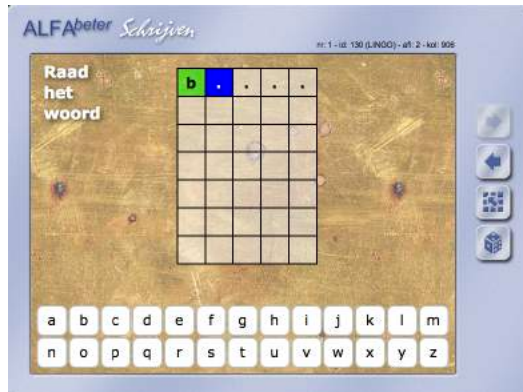
Open vraag met vragen of afmaakzinnen
 Klik steeds op een vraagknop links, lees dan de vraag of afmaakzin bovenaan en typ je antwoord op het schrijfblokje. Als je alle vraagknoppen hebt gedaan, klik je op de totaalknop en zie je al je zelf getypte teksten in één keer op het scherm.



Meerkeuzevraag
 Luister naar de vraag en klik op één of meer goede antwoorden. Als je op de nakijkknop klikt, zie je in groen en rood wat je goed en fout hebt gekozen. Na een paar seconden laat het programma zien wat het had moeten zijn.

Taalspellen

Hieronder wordt kort beschreven hoe de taalspellen werken. Ze zijn ook te vinden in de instructiefilmpjes op de startpagina en op het YouTube-kanaal van Alfabeter.



Raad het woord (variatie op Lingo)

De cursist moet een woord raden. Hij typt de letters steeds in het blauwe vakje. Als het woord goed is, worden alle vakjes groen en blijft het woord staan. Als het woord fout is, gaat de cursist naar de volgende regel. Een goede letter op een verkeerde plaats krijgt een groene cirkel. Als het niet lukt het woord te vinden, verschijnt na de laatste regel het woord automatisch. Goede woorden leveren punten op, foute woorden kosten punten.



Lettervanger (variatie op Tetris)

De cursist ziet (meestal) een afbeelding en hoort een woord. Hij leidt de vallende letters met de pijltjestoetsen opzij of naar beneden. Foute letters moet hij in een van de twee de prullenbakken leiden. Goede keuzes leveren een punt op, foute keuzes een strafpunt. Het spel gaat op tijd; hoe sneller hoe meer punten.



Letterautomaat (variatie op de fruitautomaat)

De cursist ziet (meestal) een afbeelding en klikt op de luidspreker om het woord te horen. Door op de driehoekjes boeven of onder de letters te klikken, 'draait' hij de juiste letters tevoorschijn. Hij klikt op de nakijkknop om het gemaakte woord te laten uitspreken. Goede woorden leveren punten op, foute woorden kosten punten.



Woordzoeker

De cursist klikt op de afbeeldingen om het woord te horen en selecteert daarna de letters van het woord in de puzzel. Als het woord goed is, verdwijnt de afbeelding. De woorden staan altijd van links naar rechts, of van boven naar beneden. Goede woorden leveren punten op, foute woorden kosten punten.



Woordenmaker

De cursist ziet een afbeelding en hoort een woord. Hij typt de ontbrekende letters op de puntjes. Als alle letters ingevuld zijn, controleert het spel of ze juist zijn. De goede letters blijven staan, de foute verdwijnen. Daarna volgt een nieuwe kans. Het spel gaat op tijd; hoe sneller hoe meer punten.



Via de spelknop kan de cursist ook direct naar de taalspellen. Hij komt dan in de spelhal en kan zelf een type spel kiezen.

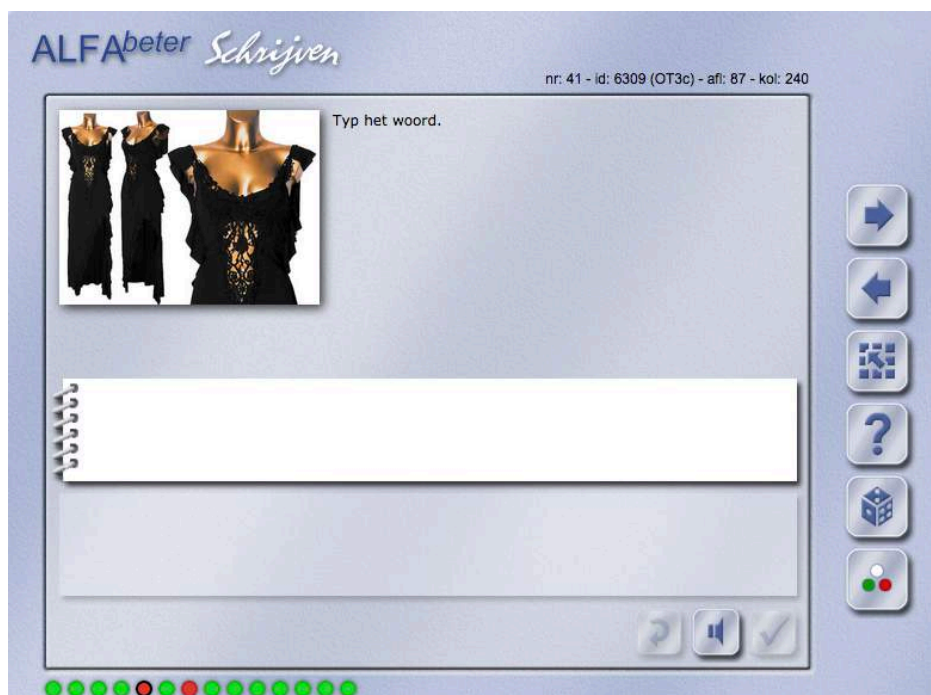


Voortgang en resultaten

Het programma houdt de resultaten per aflevering bij. De cursist kan dat zelf zien aan de krullen en kruisen in het menu. De score wordt pas berekend als een aflevering helemaal gemaakt is. Bij een voldoende score (80% of meer) krijgt de aflevering een groene krul, bij een onvoldoende score (lager dan 80%) een rood kruis.



Om er alsnog een krul van te maken, kan de cursist teruggaan naar de aflevering om de onvoldoende gemaakte oefeningen verbeteren. De resultaten per oefening zijn te zien aan de groene en rode bolletjes onderaan op het scherm. Door op een rood bolletje te klikken, komt de cursist direct bij die oefening. Als hij de oefening heeft verbeterd, wordt het bolletje groen.



Resultatenanalyse



Via de resultatenknop met de drie bolletjes rechtsonder op het scherm kan de cursist een analyse van zijn resultaten bekijken. Die kan hij printen of opslaan en bespreken met de docent.

Er kunnen verschillende resultaten getoond worden:

Bij 1 selecteer je het bereik, dus van welke afleveringen je de resultaten wilt zien.

Bij 2 selecteer je de beoordelingscriteria: je kiest het gewenste scoringspercentage en je bepaalt of je de resultaten na 'eerste keer' of 'laatste keer gemaakt' wilt zien.

Door te klikken op de knop 'toon resultaten' worden rechts de resultaten getoond.

Bij A zie je wanneer de startdatum van deze cursist was en over welke afleveringen dit scoreoverzicht gaat. De afleveringen 1 t/m 100 zijn de gewone afleveringen, aflevering 101 t/m 152 zijn de herhalingsafleveringen.

Bij B zie je de resultaten per schrijfcomponent. Een voldoende score (standaard 80% of hoger) wordt groen, een onvoldoende score (lager dan 80%) wordt rood. Hoe feller groen of rood, hoe overtuigender het resultaat, omdat er dan meer oefeningen mee zijn gemaakt. De betekenis van de codes verschijnt in de mouse-over. Uitgebreidere uitleg met voorbeelden zie je in het overzicht van de schrijfcomponenten.

Bij C staan de resultaten per oefentype. Dit is vooral handig voor de oefentypes met open vragen, zoals OT5, 6a en 6b. De open vragen. Die kunnen niet door het programma worden nagekeken en worden daarom niet rood of groen, maar blauw.

Als je op een schrijfcomponent klikt, krijg je een overzicht van de oefeningen met die schrijfcomponent:

The screenshot shows the ALFAbeter Schrijven interface. On the left is a filter panel with two sections:

- 1. Selecteer bereik** (with a help icon):
 - A dropdown menu set to "aflevering 0".
 - A "t/m" dropdown menu set to "extra na afl. 100: blok 13".
- 2. Selecteer beoordelingscriteria** (with a help icon):
 - A label "Beoordeel oefening goed als score groter is dan:" followed by a numeric input field set to "80" and a percentage sign "%".
 - Two radio buttons:
 - Beoordeel oefening eerste keer gemaakt.
 - Beoordeel oefening laatste keer gemaakt.

Below the filter panel is a blue button labeled "Toon resultaten".

On the right is a scrollable list of exercise results, each on a colored bar:

afl.	oef.	ot.	sc.	score
16	760	OT4	04F2	100
29	90	OT2	04F2	-1
29	120	OT3b	04F2	100
29	130	OT3b	04F2	100
29	150	OT2	04F2	-1
29	160	OT2	04F2	100
35	200	OT2	04F2	80
38	380	OT2	04F2	75
44	200	OT2	04F2	-1
44	210	OT2	04F2	100
50	440	OT2	04F2	100
52	240	OT2	04F2	-1
56	630	OT2	04F2	36
60	550	OT2	04F2	100

Als je op een oefening klikt, zie je wat de cursist daar heeft getypt. Dat kan vooral zinvol zijn bij de open vragen.

Toelichting schrijfcomponenten

De vier taalcomponenten uit het Taalgebruikersmodel zijn onderverdeeld op basis van veelgemaakte soorten schrijffouten, in het programma schrijfcomponenten genoemd. De letters C, S, L en F in de code staan voor Conceptueel (wat wil ik vertellen), Syntactisch (zinsbouw), Lexicaal-morfologisch (woordkeus en woordvorming) en Fonologisch (spelling).

CODE	SCHRIJFCOMPONENT	TOELICHTING
01C0	Concepten algemeen	
01C1	Begripsvorming	Onbewuste kennis verwoorden.
02C1	Hoofd- en bijzaken	Eenvoudige hoofd- en bijzaken onderscheiden.
03C1	Feiten en meningen	Eenvoudige feiten en meningen onderscheiden.
04C1	Ordenen	Eenvoudige informatie ordenen op tijd, plaats en onderwerp.
1C0	Concepten algemeen	
1C1	Begrippen benoemen	Begrippen benoemen in plaats van dingescultuur.
1C2	Hoofd- en bijzaken	Ingewikkeldere hoofd- en bijzaken onderscheiden.
2C0	Concepten algemeen	
2C1	Feiten en meningen	Ingewikkeldere feiten en meningen onderscheiden.
2C2	Informatie ordenen	Ingewikkeldere informatie ordenen op tijd, plaats en onderwerp, en in vaste structuren (oorzaak en gevolg, vraag en antwoord, probleem en oplossing).
2C3	Spreekwoorden en gezegden	Spreekwoorden en gezegden begrijpen en toepassen (gemak, kernachtig, onderdrukkend, berustend).
2C4	Vaste constructies	Andere vaste constructies begrijpen en toepassen (werkwoorden met een vast voorzetsel, veelvoorkomende woordcombinaties).
01S0	Syntaxis algemeen	
01S1	Enkelvoudige zin	Een enkelvoudige zin bouwen van zinsdelen (onderwerp, gezegde, rest van de zin) en onderwerp en persoonsvorm op elkaar afstemmen (1 ^e , 2 ^e en 3 ^e persoon, enkel- en meervoud, tegenwoordige en verleden tijd). <i>Ik ga, jij gaat, Zaalman gaat, Jan en Els gaan, Fatima en Mohamed gingen.</i>
02S1	Soorten zinnen	Zinnen met een andere volgorde bouwen (vraagzin, bijzin). <i>Gaat Touria naar huis? ...dat Jan naar de fabriek gaat.</i>
03S1	Woordgroepen	Woordgroepen bouwen (lidwoord, bijwoord, bijvoeglijk naamwoord, zelfstandig naamwoord, bijvoeglijke bijzin) <i>...de ontzettend gave computer die in de kamer staat.</i>
03S2	Woordsoorten	Woordsoorten toepassen (werkwoord, zelfstandig naamwoord, lidwoord, bijvoeglijk naamwoord, bepalingen). <i>Jan leest de brief aan tafel.</i>
04S1	Vaste voorzetsels	Woorden met vaste voorzetsels toepassen. <i>De telefoon opnemen – Kees neem de telefoon op.</i>
04S2	Woordvervangings	Woorden vervangen door andere woorden met dezelfde functie. <i>Het mooie huis – Het nieuwe huis. Zaalman zit in de kamer. – Zaalman staat in de kamer. De goeie werkgever – de goeie werknemer. Wim komt morgen. – Wim komt volgende week. Jan zit op de stoel. – Jan zit in de auto.</i>

CODE	SCHRIJFCOMPONENT	TOELICHTING
1S0	Zinsbouw algemeen	
1S1	Oordeel grammaticaliteit	Grammaticale, goed lopende zinnen schrijven en spreektaal omzetten in schrijftaal. <i>Zaalman ben ik nog niet ontmoet. - Zaalman heb ik nog niet ontmoet. Wil-ie niet naar die ouderavond?- Wil hij niet naar die ouderavond?</i>
1S2	Manipuleren met zinnen	De zinsbouw veranderen om de juiste betekenis te krijgen. <i>Zaalman weet niet wat hij daar moet zeggen. – Zaalman weet wat hij daar niet moet zeggen.</i>
2S0	Zinsbouw algemeen	
2S1	Voorlopig onderwerp en lijdend voorwerp	Het woordje 'het' als voorlopig onderwerp en lijdend voorwerp toepassen. <i>Het gaat er nu toch echt van komen dat Bert een school gaat kiezen. Els vindt het fijn dat Touria haar helpt.</i>
2S2	Bevel- en verzoekzin	Bevel- en verzoekzinnen schrijven. <i>Schrijf daar een stuk over in de schoolkrant! Schrijf daar maar een stuk over in de schoolkrant. Wil je daar een stuk over schrijven in de schoolkrant?</i>
2S3	Bijzondere woorden	Woorden met een bijzondere functie en verwijs- en signaalwoorden toepassen. <i>Het regent. Wim is er. Youssef heeft er vijf. Zaalman heeft erover verteld. Wat kom je hier eigenlijk doen? Heb je wel eens couscous gegeten? Heb je geen zin om weer een opleiding te doen? Vind je niet dat onze Bert het ontzettend goed doet op school? De man die... Het meisje dat ... Eerst doe ik dit en daarna dat. Als je dat doet, dan pak ik je!</i>
01L0	Lexicaal/morfologisch alg.	
01L1	Woordenschat	Woordenschat uitbreiden.
02L1	Woordbetekenis	Woorden met de juiste klank schrijven om de juiste betekenis te krijgen. <i>Hal – haal, mes – mees, rit – riet, bom – boom, zingt – zinkt, set – zet.</i>
02L2	Woordvorming	Woorden vormen door te bedenken hoe woorden zijn ontstaan. <i>Warm – verwarming, bewegen – beweging, voelen – gevoel.</i>
03L1	Samenstelling + afleiding	Woorden vormen als samenstelling en afleiding van bestaande woorden. <i>Woonkamer, opvoedingswinkel, uitzendbureau, zakgeld, huiswerk.</i>
04L1	Meervoud op –en/-s	Meervoudsvorming met –en/-s. <i>Boeken, vrouwen, tafels, winkels.</i>
1L0	Lexicaal/morfologisch alg.	
1L1	Betekenisrelaties leggen	Synoniemen, homoniemen en tegenstellingen gebruiken. <i>Huis – woning, bank (om op te zitten) – bank (die je geld beheert), altijd – nooit.</i>
1L2	Woordvormingsregels	Woordvorming met voor- en achtervoegsels. <i>Gedaan, verwisselen, bewerken, ontlasten, zichtbaar, werking, wenselijk, kansloos, knorrig, gezondheid, verdrietig.</i>
1L3	Sterke en zwakke werkwoorden	Vervoeging van sterke en zwakke werkwoorden. <i>Schrijf-schreef, maak – maakte.</i>
1L4	Verbuiging	Verbuiging van zelfstandige en bijvoeglijke naamwoorden. <i>Een mooi huis – het mooie huis, een grote boom – de grote boom.</i>

CODE	SCHRIJFCOMPONENT	TOELICHTING
1L5	Meervoudsvorming en verkleinwoorden	Meervoudsvorming anders dan met –en/-s en verkleinwoorden maken. <i>Kinderen, musea, briefje, boompje, karretje, koninkje, deurtje, laatje, autootje, parapluutje.</i>
2L0	Lexicaal/morfologisch alg.	
2L1	Persoonlijk voornaamwoord	Persoonlijke voornaamwoorden toepassen (geslacht, enkelvoud/meervoud, naamval). <i>Ik/me/mij, jij/je/jou, hij/hem, zij/haar, het, wij/we/ons, jullie/je, zij/ze/hun/hen.</i>
2L2	Vreemde woorden	Vreemde woorden vervoegen en verbuigen. <i>Journaals, computers, computeren, baby'tje, vacatures, colleges, hobby'tje, cafeetje.</i>
01F0	Fonologie algemeen	
01F1	Segmenteren	Segmenteren van woorden in een zin en van klanken in een woord. <i>Jan-gaat-naar-huis. H-ui-s.</i>
01F2	Letterkennis	Klanken omzetten in letters. <i>ie > i+e</i>
02F1	Naschrijven mkm	Eenvoudige medeklinker-klinker-medeklinker-woorden naschrijven, inclusief de twee(teken)klanken.
03F1	Tweetekenklanken	Tweetekenklanken schrijven in eenvoudige woorden. <i>ie, oe, eu, ng, nk, ch</i>
03F2	Tweeklanken	Tweeklanken schrijven in eenvoudige woorden. <i>ei/ij, ou/au, ui</i>
03F3	Schrijven mkm	Eenvoudige medeklinker-klinker-medeklinker-woorden schrijven, inclusief de twee(teken)klanken.
04F1	Korte zinnen opschrijven	Korte zinnen bedenken en schrijven.
04F2	Adresgegevens	Naam-adres-woonplaats-(NAW)-gegevens invullen, in overeenstemming met de inloggegevens van de cursist (in verband met het nakijken door het programma).
1F0	Fonologie algemeen	
1F1	Twee medeklinkers	Woorden schrijven met twee medeklinkers voor en/of achter. <i>Kast, school, krant.</i>
1F2	Drie medeklinkers	Woorden schrijven met drie of meer medeklinkers voor en/of achter. <i>Strop, barst, herfst.</i>
1F3	Meertekenklanken	Woorden schrijven met meertekenklanken. <i>aai, ooi, oei, eeuw, ieuw, uw</i>
1F4	Verenkeling klinker	Lange klinker verenkelingen in een open lettergreep. <i>Boot-boten.</i>
1F5	Verdubbeling medeklinker	Medeklinker na een gesloten lettergreep met een korte klinker verdubbelen. <i>Kat-katten.</i>
1F6	Verlengingsregel b/p, d/t	Woorden met t- of p-klank achteraan verlengen om te horen of het een d of b moet worden (gelijkvormigheid). <i>Hond-honden, krab-krabben.</i>
1F7	f/v- en s/z-wisseling	V en Z nooit achteraan een woord gebruiken, maar vervangen door f en s. <i>Verven-verf, laarzen-laars.</i>
2F0	Fonologie algemeen	
2F1	Stomme e	Stomme e (of toonloze e of sjwa) schrijven als e, i of ij. <i>De, be(ginnen), (vol)gen, (he)vig, (eer)lijk.</i>

CODE	SCHRIJFCOMPONENT	TOELICHTING
2F2	Spellingsprincipes	<p>Schrijven volgens:</p> <p>Standaarduitspraak: is hij ipv is-ie, lopen ipv loopm (hoewel standaarduitspraak lope is, maar hele ww eindigt altijd op -en), maar:</p> <p>Gelijkvormigheid: goed met een d want goede, soep-bord met een p want soep, rib met een b want ribben, worstje met een t, want worst (MAAR NIET: huiz want huizen, werv want werven).</p> <p>Analogie/overeenkomst: Stationsstraat met verbindings-s want Stationsweg, grootte plus -te want dikte (MAAR NIET: hij eett want hij loopt, of gezett want gepiept, een Goesse want een Zwolse, de frisste want de warmste).</p> <p>Etymologie/historische ontwikkelingen: hij en hei, rouw en rauw, want vroeger verschilden deze woorden in klank, net zoals de b, h, w en ch in ambt, thans, erwt en -isch een historische oorsprong hebben.</p>
2F3	Vreemde woorden	<p>Vreemde woorden schrijven als in de oorspronkelijke taal, maar wel met een Nederlandse verbuiging of vervoeging. <i>Baby-baby'tje, barbecue-gebarbecued, douche-gedoucht, e-mail-hij e-mailt, giraffe-girafje, karbonade - karbonaadje, keeper-gekeeft.</i></p>
2F4	Idioom	<p>Woorden controleren die je gemakkelijk fout schrijft door eigenaardigheden in de taal of door tongval of dialect. <i>vakantie, politie, zo'n, 's-eens, camera, cent, civiel, cola, curve, cynisch, weps-wesp, nou, vrouw, thuis, wrat, durdeur, bir-bier, lir-leer.</i></p>

Alfabeter Spreekwoorden

Alfabeter Spreekwoorden is een programma voor cursisten die na Alfabeter Schrijven willen blijven oefenen met lezen en schrijven. Het programma werkt op dezelfde manier als Alfabeter Schrijven.

Het programma bestaat uit tien thematische afleveringen met een schat aan bekende en minder bekende spreekwoorden, die in willekeurige volgorde gedaan kunnen worden:



- 1 Beroepen
- 2 Taal
- 3 Tijd
- 4 Dieren
- 5 Getallen
- 6 Kleding
- 7 Kleuren
- 8 Lichaam
- 9 Gesprek
- 10 Het weer

Het programma bevat veel meeleesteksten, waarin de betekenis van de spreekwoorden door de context duidelijk wordt. Aansluitend zijn er oefeningen over de betekenis en schrijfoefeningen op zins-, woord en letterniveau. Het programma zit op niveau 1F.

Spreekwoordenquiz



Leuke quiz om je kennis van spreekwoorden te testen!

Er komen tien spreekwoorden voorbij met de vraag om het spreekwoord in te typen. Meteen erna kan de cursist aan de hand van een meerkeuzevraag ontdekken of hij het goed had.

Bij de quiz worden geen resultaten bewaard.

Bijlage 1 Alfabeter Schrijven - afleveringen

Aflevering 1-20

1 ER GAAT WAT GEBEUREN

De Tuinstraat heeft €25.000 gewonnen! Maar waar is het lot eigenlijk? Jan en Mohamed maken zich heel andere zorgen: gaan er weer ontslagen vallen op de fabriek?

2 EEN LOT UIT DE LOTERIJ

In de buurt heerst onrust. Gaat de zaak plat en komt er dure nieuwbouw? Of wordt het renovatie? Moeten Jan en Els op zoek naar een ander huis? En waar is nou toch dat lot?

3 EEN VREEMDE BRIEF

Jan en Els krijgen een brief van de gemeente over een nieuwe woning. Wat zijn hun wensen en bestedingsmogelijkheden? En opa Kees krijgt een anonieme plakbrief.

4 IN ZAK EN AS

Zit Zaalman achter de brief? Opa Kees gaat kijken en vindt Zaalman in zak en as.

5 DE ZAK VAN ZAALMAN

Opa Kees gaat Zaalman helpen. De zak gaat op de kop op tafel en Zaalman onder de douche en in bed. Opa Kees schakelt het maatschappelijk werk in.

6 WIJKEN VOOR DE RIJKEN

Jan en Els praten na over de informatieavond van de gemeente. Ze moeten een formulier invullen met mankementen aan hun huis. Maar ze kunnen ook verhuizen: het huis naast Opa Kees staat leeg.

7 DE BRIEF VAN ELS

Els heeft een brief gestuurd naar de woningbouwvereniging over het huis bij Opa Kees. Weer nieuwe formulieren!

8 BUREN VAN VER

Opa Achmed vertelt over het leven in het Rifgebergte, de armoede, de saamhorigheid en de onderhorigheid. Iedereen trekt daar weg, onder andere naar Nederland. Dat is wel wennen.

9 HET NIEUWE HUIS

Jan en Els krijgen een brief van de woningbouwvereniging: ze kunnen naar het huis bij Opa Kees in de Tuinstraat!

10 KLUSSEN

Klussen in het nieuwe huis: wat moet er allemaal gebeuren en wat kost het?

11 HUUR BETALEN

Els ontvangt een ingewikkelde brief met voorwaarden voor acceptatie van de woning en een formulier voor de automatische betaling van de huur.

12 HUISWERK

Bert vraagt zijn vader hem te helpen met mijn huiswerk. 'Vraag maar aan je moeder,' zegt Jan. 'Ik heb geen tijd voor dat soort flauwe... voor dat soort dingen. Laat de meester dat zelf maar doen. Die wordt ervoor betaald. Ga eens opzij, het voetballen begint!' Gelukkig is Opa Kees er ook nog...

13 DE VERHUIZING

Jan en Els zijn aan het inpakken. Nu nog stickers op de dozen en een plattegrondje maken. Bert en Henk helpen mee.

14 FOTO'S VAN VER

De familie Arab duikt in oude fotoalbums. Opa Achmed moet eraan wennen dat Touria een andere toekomst voor zich ziet dan koekjes bakken!

15 DE HANDTEKENING

Opa Kees is druk met Zaalman in de weer. Er moet een brief naar de schuldsanering, maar Zaalman ziet het zwaar in.

16 ORDE OP ZAKEN

De maatschappelijk werkster komt bij Zaalman. Er moet orde op zaken gesteld worden. Werk zoeken, opleiding volgen, huursubsidie aanvragen. Zaalman kan het niet, hij is in de war, zijn hand bibbert.

17 GOEDE OUDE TIJD

De beide opa's praten over vroeger. Over de rol van vrouwen, hoofddoeken en kopen bij de middenstand van je eigen kerk. En over het verschil tussen stad en platteland.

18 LOTGEVALLEN VAN HET LOT

Opa Kees krijgt een racistisch briefje: 'Die Marokkanen zullen het lot wel hebben gestolen.' Mohamed kan er niet mee zitten. Hij doet goed zijn best om te integreren en een goede vader te zijn en zijn kinderen kansen te geven op een betere toekomst.

19 MOEILIJKE WOORDEN

De brief van de fabriek is gekomen. Jan snapt er niet veel van. Een vakbondsman komt de situatie uitleggen: eenvoudig werk gaat naar de lagelonenlanden. Wil je je werk houden, dan moet je je scholen.

20 MOEILIJKE TIJDEN

Boze reacties van de fabrieksarbeiders. Opa Kees zegt: 'Over 25 jaar komen hier geen buitenlanders meer, maar gaan jullie naar het buitenland om eenvoudig werk te doen omdat je hier niet wilde leren.'

Aflevering 21-40

21 OUDERS IN DE KLAS

De directeur van de basisschool vraagt Els mee te doen met het project 'Ouders in de klas', om te vertellen over haar levensloop. Els zegt meteen nee. Laat ze zich nog overhalen?

22 SPREKEN IS ZILVER, ZWIJGEN IS FOUT

Opa Kees vindt dat Els mee moet doen aan het ouderproject op school. Vroeger leerde je: spreken is zilver, zwijgen is goud. Maar het resultaat was dat Jan met de pet zweeg en de man met het geld er met het goud vandoor ging. Opa Kees heeft veel foto's van vroeger en gaat Els helpen.

23 GEZELLIGE BUURT

Els vertelt dat Fatima haar welkom heette in de buurt. 'Belachelijk,' vindt Jan, 'ze hoort hier helemaal niet thuis.' 'Ho ho,' zegt Opa Kees, 'zij huren net als jij ook een huis en betalen ook belasting!' Dan komt Mohamed langs.

24 ALLE BEGIN IS MOEILIK

Els schrikt: op de radio hoort ze dat je kind het beter doet op school als je het al vroeg stimuleert. Maar bij de opvoedingswinkel ontdekt dat ze dat juist prima doet!

25 WIE ZIJN KIND LIEFHEEFT GEEFT HET ANTWOORD De kleine Youssef vraagt zijn ouders het hemd van het lijf. Fatima geeft rustig antwoord, maar Mohamed heeft het te druk. De juf van school legt uit dat dat de manier is waarop kinderen leren. Een kind leert daardoor beter praten, beter nadenken en dingen met elkaar in verband brengen.

26 LEUGENS IN HET LAND

Opa Kees vertelt wat ze bij hem vroeger thuis zeiden: de radio en de krant brengen de leugens in het land. Voor Jan met de pet is dat nu de TV. Moet je dan maar niet meer kijken? Jawel, anders weet je niet op wie je moet stemmen. Bert houdt een enquête op straat.

27 OPA DE PROFESSOR

Bert wil weten waarom Opa Kees 'de professor' wordt genoemd. 'Dat moet je maar aan anderen vragen,' zegt Opa Kees. Wat blijkt: het is een soort scheldnaam, omdat opa zoveel weet. Doe maar gewoon, je hoeft niet meer te weten dan een ander! Zo houdt 'ons soort mensen' zichzelf klein.

28 TEST OP DE FABRIEK

Jan en Mohamed doen een test op de fabriek. Niet alleen schrijven en rekenen, maar ook in groepjes een probleem oplossen: er moet een fabriek komen, waar moet dat, wat zijn de voor- en nadelen voor de fabriek en voor het milieu.

29 ZAALMANS PROBLEMEN

Zaalman legt uit hoe het zover met hem is gekomen: de scheiding, zijn vroegere baas, zijn ouwelui, zijn zoon die vervelend doet... Hij heeft hem wel eens een flinke klap gegeven, maar daar kon hij niks aan doen; hij was dronken. 'Alles komt door anderen,' zegt Opa Kees, 'maar... waar was jij dan?'

30 HET ECHTE PROBLEEM

Zaalman is wakker geschud. Hij gooit zijn ziel op tafel: schrijfproblemen (zijn vrouw deed alles!), spanning op het werk, groeiende agressie, vrouw en kind vertrokken, baan kwijtgeraakt, alle post in een zak gegooid, gaan drinken. Alles moet anders!

31 RACHID LUISTERT NIET OF WEL?

De juf merkt dat Rachid niet naar haar luistert. Wel naar mannelijke leerkrachten. 'Ja, anders krijgt hij natuurlijk klappen,' denkt Mohamed. 'Hier op school wordt niet geslagen,' zegt juf. Hoe kan dat nou dat Rachid niet luistert?

32 JANS GEREEDSCHAP

Els en Jan gaan naar de ouderavond op school. Het gaat over de schoolkeuze voor Bert. Jan is snel klaar: Bert hoeft geen burgemeester te worden! Jan heeft namelijk haast: de lucht betreft en zijn gereedschap ligt nog buiten. De juf verlaat geschokt de klas.

33 BURGEMEESTER WORDEN

Opa Kees is kwaad op Jan: 'Het gaat over de toekomst van jouw zoon, snap je dan niet wat er gebeurt?' Jan snapt er niets van: 'Nee, ik ben er toch ook gekomen!' 'Waar dan?' vraagt Opa Kees. Dat zet Jan aan het denken. Hij krijgt een herkansing: er komt een extra ouderavond.

34 DAKLOZE MET LOT

Er komt weer een anonieme brief. Iemand heeft een dakloze met een grote bruine baard uit het huis van Jan zien sluipen. Zou die het lot hebben gestolen? Jan reageert geïrriteerd: toen dat lot gekocht werd, woonde hij hier helemaal niet.

35 ZAALMAN BIJ CWI

Zaalman komt bij het CWI [het huidige UWV] en vertelt zijn verhaal. Hij moet zich melden bij het ROC voor een lees- en schrijfcursus, maar hij durft niet. Kees maakt een afspraak voor hem.

36 SPREEKBEURT

Els en opa Kees gaan de spreekbeurt voor school voorbereiden. Kees wil vertellen over de veranderingen in het werk: van de landbouw naar de fabriek en nu naar diensten. Els gaat vertellen over haar leven, schoolkeuze, beroepsleven, wat ze achteraf anders had gewild, hoe belangrijk het is om door te leren.

37 BUITENSHUIS WERKEN

Els wil weer gaan werken. Fatima ook. Jan vindt het niet nodig: hij verdient toch genoeg? Els laat zich niet weerhouden. Ze gaat naar het CWI, heeft een gesprek met een consulent voor herintredende vrouwen en hoort dat ze eerst haar kennis moet ophalen.

38 INTAKE ROC

Zaalman gaat naar het ROC voor een intakegesprek. Als hij wat dingen moet opschrijven, krijgt hij positieve reacties: dat is goed... dat is goed. Is de rest fout dan? Nee, het wordt tijd om te kijken wat hij wel kan en te stoppen met zichzelf klein te maken. Dat voelt goed!

39 COMPUTER GEKOCHT

Jan en Bert kopen via een advertentie een tweedehands computer. 'Je moet met je tijd meegaan,' zegt Jan. 'Er zit ook een joystick bij,' zegt Bert, 'maar voor 15 euro!' 'Jammer dan, sparen maar,' zegt Jan. Thuis sluiten ze de computer aan. Hoe kan het toch dat die kinderen alles zo snel leren, zo spelenderwijs?

40 JE HERSENEN

Els en Kees lezen een artikel over het snelle leren van kinderen. De hersenen van kinderen zijn ingesteld op leren en dat doen ze door te spelen. Maar als de samenleving ingewikkeld wordt, moet er ook door volwassenen nog veel geleerd worden. Bert heeft op school een filmpje gezien over de werking van de hersenen tijdens het lezen.

Aflevering 41-70

41 DE DIRECTEUR VERTELT

Jan en Mohamed luisteren op de fabriek naar de directeur: de winstpositie gaat achteruit, de uitgaven zijn te hoog, de productiviteit per werknemer is te laag, de werknemers te duur, de concurrentie uit andere landen is te groot. Er moet dus snel iets gebeuren, anders moet de fabriek sluiten. De vakbondsman komt weer een en ander toelichten.

42 DE DIRECTEUR VERTELT VERDER

De volgende dag vertelt de directeur wat eraan gedaan kan worden: slimmere producten maken die in lagelonenlanden niet gemaakt kunnen worden. Maar dan is er hoger geschoold personeel nodig voor producten die niet helemaal machinaal gemaakt kunnen worden. Toch maar op cursus, dan?

43 COMPUTERTOESTANDEN

Jan en Els zijn druk met de nieuwe computer. Hoe werkt het, waar moet je op letten, hoe typ je een brief? Bert legt alles uit!

44 BUITENSHUIS WERKEN

Els gaat werken als alfahulp en ze start op het ROC met een cursus die toeleidt naar een beroepsopleiding. Els en Fatima denken er allebei over om de opleiding 'Helpende in de zorg' te gaan doen.

45 JAN EN ELS OP INTERNET

Jan en Els hebben de smaak te pakken met de computer en willen nu ook het internet op. Jan wil ook wel eens goochelen of Googelen of hoe dat ook heet! Bert maakt zijn ouders wegwijs op het Wereld Wijde Web.

46 IDEEENBUS

Jan vertelt Mohamed dat zijn vader vroeger al met 14 jaar naar de textielfabriek ging. Wat hij op school geleerd had, had hij niet nodig. Behalve luisteren en doen wat je gezegd wordt! En nu vraagt de directeur om reacties voor de ideeënbus. Jan weet wel iets: er lopen er veel te veel met papier rond, die kunnen gewoon naar huis!

47 VAKANTIE?

Bert wil net als zijn klasgenoten ook wel eens op vakantie naar het buitenland, in plaats van altijd naar de camping. Maar door de aanschaf van de computer is het vakantiegeld al aardig op. Ze kijken op internet wat er mogelijk is.

48 BRIEF NAAR LOTERIJ

Bert heeft het telefoonnummer van de loterij gevonden op internet. Els gaat bellen om te vragen of iemand het lot al ingeleverd heeft. Maar daarover worden telefonisch geen inlichtingen gegeven. Ze moeten een brief schrijven.

49 SCHOON SCHIP MAKEN

Zaalman is goed bezig. Hij knapt zijn huis op: alle rotzooi eruit, schoonmaken, witten en behangen, weg met de drank! Met hulp van Kees werkt hij ook nog wat schriftelijke zaken af.

50 OUDERS AAN DE SLAG

Er is een ouderavond op school voor ouders van kleuters en kinderen die nog niet op school zitten. Het thema is: wat kunt u thuis doen om uw kind straks op school meer kansen te bieden? Kom allemaal, breng je burens mee! Els en Fatima gaan erheen.

51 DE EERSTE CURSUSAVOND VAN ZAALMAN

Kees spreekt Zaalman moed in voor zijn eerste cursusavond op het ROC. De cursus is een feest der herkenning!

52 JAN GAAT OOK WEER LEREN

Jan en Mohamed volgen beide een bedrijfscursus over veiligheid. Mohamed verbaast zich erover dat ze dit nooit eerder hebben gehad: Kijk eens wat voor regels er allemaal zijn. En wij doen altijd maar wat!

53 HARTELIJK GEFELICITEERD

Zaalman wil zijn zoon een kaart sturen voor zijn verjaardag. Gefeliciteerd... hoe schrijf je dat? Hij legt zijn vraag voor op de cursus.

54 MAKKELIJKER GEZEGD DAN GEDAAN

Zaalman mist zijn zoon. Kees helpt hem bij het schrijven van een brief. Zaalman bedenkt wat hij zijn zoon wil vertellen: dat hij hem graag nog eens wil zien en dat het beter met hem gaat.

55 ZIJ WILLEN STERKE VROUWEN WORDEN, MAAR...

Els heeft nu de cursus die haar voorbereidt op de beroepsopleiding, afgerond. Misschien weet je nog dat Els en Fatima samen een beroepsopleiding willen gaan volgen. Ze voelen het meest voor de opleiding 'Helpende in de zorg'.

56 ZAALMAN EROPUIT

Zaalman hoort dat een van zijn medecursisten werk heeft via een uitzendbureau. Zaalman wil dat ook wel, maar ja... op hem zit natuurlijk niemand te wachten. Kees haalt hem over en voor hij het weet zit hij met de consulent van het uitzendbureau een formulier in te vullen. Hoe zat het ook weer met zijn werkervaring?

57 ZAALMAN WIL WERKEN

Zaalman neemt het formulier van het uitzendbureau mee naar Kees. Hij kan alles maar het beste zo eerlijk mogelijk invullen, volgens Kees. Samen vullen ze het formulier verder in. Zaalman levert het in bij het uitzendbureau en neemt meteen wat vacatureteksten mee om te bespreken op zijn cursus op het ROC.

58 UIT DE OUDE DOOS

Opa Kees komt met een doos vol oude foto's bij Jan en Els. De vader van Kees maakte nog mee dat de arme boeren door de kunstmest eindelijk uit de armoede kwamen. Kees zelf maakte mee dat de fabrieken arbeiders trokken van het platteland. En nu maakt Jan mee dat de industrialisatie overgaat naar arme landen en dat arbeiders omgeschoold moeten worden naar de dienstensector. Wat zal Bert straks gaan doen?

59 HET LOT IS TERECHT

Kees krijgt antwoord van de loterij: het lot is terecht! Het geld is opgehaald door de man die het lot heeft verkocht, Piet Tabak. Kees en drie burens hadden het lot daar laten liggen. Ze weten het goed gemaakt: de vier burens laten Piet delen in het bedrag. De anonieme briefschrijver biedt excuses aan.

60 DE TELEFOONREKENING

Jan en Els schrikken van de telefoonrekening. Hebben ze zoveel gebeld? Of komt dat door het internetten? Hoe lossen ze dat op? Minder lang op internet? Op toch maar kabel of ADSL?

61 OPA KEES OP HET WERELD WIJDE WEB

Kees wil ook graag de weg vinden op het Wereld Wijde Web. Bert geeft Opa Kees een spoedcursus.

62 WAT LEERT ONS DE GESCHIEDENIS?

Els en Fatima hebben op het ROC een video gezien over de geschiedenis van de Nederlandse vrouwenbeweging. Opa Kees en Bert gaan vragen verzinnen voor een quiz. Ze vragen opa Achmed vragen over Marokko te verzinnen.

63 DOE MAAR ONGEWOON, DAN DOE JE GEK GENOEG

Op zondag komen de beide families bij opa Kees bij elkaar om de quiz te houden. Iedereen is trots op Els en Fatima, die weer zijn gaan leren. Els wou dat dat op de camping ook zo was. Helaas: omdat ze nu studeert, hoeft ze niet te denken dat ze meer is. Mohamed vertelt dat hem in de moskee werd gevraagd of hij niet bang was dat zijn vrouw de baas in huis zou worden. Waarom is dat allemaal?

64 WEES SLIM: INVESTEER IN EEN VROUW

Jan leest in een artikel dat onderwijs aan vrouwen de ontwikkeling van een land het meest helpt. Els en opa Kees passen dat maar eens toe op hun eigen situatie.

65 WERK VOOR ZAALMAN

Zaalman krijgt bericht van het uitzendbureau: hij kan aan het werk. Zo snel al, dat is wel even schrikken! Kees stelt hem gerust en niet veel later zit Zaalman bij het uitzendbureau om afspraken te maken, het loonbelastingformulier in te vullen en werkbriefjes te halen.

66 ZAALMAN OP GESPREK

Zaalman gaat op gesprek bij de personeelsfunctionaris van het bedrijf waar hij kan werken. Hij krijgt uitleg over zaken als de ploegendienst, de prikklok, de machines en de veiligheidsvoorschriften.

67 PRECIES LEZEN

Els en Fatima maken samen huiswerk. Ze moeten een ingewikkelde brief kritisch lezen. Kees wijst op de bedrieglijke kleine lettertjes.

68 DAT IS ANDERE KOEK

Zaalman moet vroeg op, want het is zijn eerste werkdag. Daar is iemand die hem denkt te herkennen en dat zit Zaalman niet lekker. 's Avonds ligt hij uitgeput en met pijn in zijn rug op de bank. En hij moet ook naar de cursus. Gapend zit hij in de klas. Hij gaat opschrijven hoe zijn eerste werkdag was.

69 NA TWEE JAAR WEER WERK

Zaalman vertelt Kees hoe zijn eerste werkdag was. Het viel hem niet mee, zo vroeg. Het was zwaar, er was iemand die hem dacht te kennen, en hij wilde 's avonds toch weer een pilsje pakken. Kees geeft hem een tip hoe hij van de drank af kan blijven.

70 TAALSPELLEN 1

Tijd voor een spel! Dat heb je al vaak gehoord in dit programma. Goed bevallen, op zijn tijd een spelletje? Dan kun je nu genieten van een aflevering vol taalspellen. Het zijn er 15 in totaal. Ze zijn eerst gemakkelijk en worden dan steeds een beetje moeilijker. Veel spelplezier!

Aflevering 71-100

71 IEDEREEN OP TIJD OP DE GOEDE PLAATS

Els moet voor haar opleiding Helpende in de zorg een weekrooster maken. Jan ziet het nut er niet van in. 'Dat doen ze toch gewoon op de computer tegenwoordig?' Kees begrijpt het wel. 'Als je weet hoe lastig het is om een weekrooster te maken, vraag je niet zo snel wijzigingen aan.' Els vindt het een ingewikkelde opdracht, maar gelukkig ondersteunt Kees haar met lekkere kopjes thee.

72 HET GROEIT ELS BOVEN HET HOOFD

Els ziet het niet meer zitten met haar opleiding. Ze moppert op Henk, het is allemaal te veel. Fatima is een reddende engel. Ze stuurt Els naar de huisarts, die zegt dat ze het maar eens even wat rustiger aan moet doen. Jan belooft wat meer in huis en met de kinderen te doen.

73 ZO ZIT DIE TEKST IN ELKAAR

Els en Fatima maken een huiswerkopdracht bij een ingewikkelde tekst over mantelzorg. Touria helpt ze met het maken van een schema.

74 DE HELFT OP STRAAT

Grote tegenslag: de fabriek ontslaat een groot deel van de mensen. 'Tja, kapitaal gaat voor arbeid,' zegt Kees. De directeur benadrukt nogmaals de noodzaak van verdere specialisatie en ontwikkeling voor de rest van het personeel. Jan wordt lid van de vakbond.

75 DE VAKBOND

Jan vult een inschrijfformulier voor de vakbond in. Jan en Mohamed horen van hun chef dat ze mogen blijven. Als je bereid bent te blijven leren, heb je de beste kansen je baan te houden.

76 SPEURTOCHT

Els en Fatima willen een dagje uit met de kinderen uit de buurt, maar veel dingen zijn al gauw te duur. Ze hebben een beter idee: ze organiseren een speurtocht in de buurt.

77 EEN WAARDELOZE MACHINE

De satémachine loopt vast. Jan moet voor de technische dienst opschrijven wat er precies gebeurd is. Hij voelt zich niet zeker over wat hij heeft opgeschreven en vraagt Mohamed om hulp. Jan krijgt een compliment van de chef. Hij kan meer dan hij denkt!

78 TAAL IS MOEILIJK

De directeur legt uit dat ze op een andere manier gaan werken, met ploegbazen en bonus- en als je goed presteert met je ploeg. Mohamed schrikt als hij door zijn chef wordt geroepen. Maar het is goed nieuws: hij mag ploegbaas worden, maar moet daarvoor wel een cursus volgen. De hele familie Arab is trots en Touria biedt aan hem aan te helpen met zijn huiswerk.

79 JAN IS GETUIGE VAN EEN ONGELUK

Een collega van Jan krijgt een ongeluk op het werk. Hij komt onder een stapel pallets terecht die van een vorkheftruck zijn gevallen. Jan heeft het gezien. Zijn chef vraagt hem op het formulier voor de arbeidsinspectie precies op te schrijven wat er is gebeurd.

80 EEN BELANGRIJKE OUDERAVOND

Els en Jan worden uitgenodigd voor een gesprek met de juf over de toetsresultaten en de definitieve keuze voor het schooltype. De juf heeft verandering geconstateerd bij Bert. Hij gaat met plezier naar school en wil graag verder leren. Dat komt ook doordat Jan is veranderd. Hij heeft veel nagedacht over zijn rol als vader en wat te doen voor een goede toekomst voor zijn zoon. Bert krijgt een HAVO/WO-advies.

81 TOURIA DUIKT IN DE SCHIJF VAN VIJF

Touria wil een werkstuk schrijven over gezondheid. Ze komt uit bij de nieuwe schijf van vijf en ontdekt dat armoede en gezondheid met elkaar te maken hebben. Ze maakt een nieuwe schijf van vijf: vijf regels voor de gewone man om gezond te leven.

82 ZIJN ZE GEK GEWORDEN!

Er staat een vervelend stuk in de krant over de Bloemenbuurt. Er komen extra surveillances vanwege de spanningen in de buurt, de baldadigheid van de jongeren en de hennepplantages. Jan en Kees zijn woedend.

Alsof ze een stelletje criminelen zijn. Ze gaan praten met wijkagent Klappe, maar daar schieten ze ook niet veel mee op. Bert schrijft een brief naar de krant.

83 DAT VIND IK NOU MOEILIK

Els en Fatima vinden het maar knap dat Bert zomaar even zo'n brief in elkaar zet. Wat hebben ze al niet zitten zwoegen op schrijfp opdrachten voor hun opleiding. Vooral die werkwoorden zijn altijd een probleem. Touria legt uit hoe het zit.

84 DE NIEUWE BRIEF

Collega's op de fabriek hebben een woedende brief geschreven voor de directie. Ze vragen Jan of hij er nog even naar wil kijken in verband met taalfouten en zo. Jan vraagt Mohamed om hulp. Samen bedenken ze hoe de brief verbeterd kan worden. 's Avonds neemt Jan de brief mee naar zijn cursus op het ROC. Een boze brief moet je altijd even laten liggen. Met een nette brief bereik je veel meer.

85 JAN WORDT SCHRIJVER

De directeur van de school haalt Jan over om in de schoolkrant te schrijven wat hij het laatste half jaar heeft meegemaakt: met de ouderavond en zijn zoon, maar ook op de fabriek en welke gevolgen dat heeft. Jan gaat er eens even goed voor zitten. Dan gaat de bel: Wim staat op de stoep en wil zijn leven veranderen.

86 DIE BAAN WIL IK WEL

Zaalman heeft het verprutst bij zijn vorige baan. Hij kwam met een kegel aan op zijn werk en is direct ontslagen. Hij kan zich wel voor zijn kop slaan. Kees pakt hem streng aan. Zaalman meldt zich aan bij de AA en reageert op een vacature in de krant.

87 FATIMA KRIJGT WERK

Fatima vindt werk in verzorgende sector, dus al tijdens de opleiding! Ze krijgt vijf Nederlandse vrouwen onder zich. Met Els bespreekt ze hoe ze dat gaat aanpakken.

88 NIEUWE KANSEN VOOR VADER EN ZOON

Bert laat zich niet gek maken voor de Cito-toets. Vooral het vertrouwen van Jan maakt hem zelfverzekerd. Op internet vinden ze wat de scores van de toets precies betekenen: ze ondersteunen het oordeel van de leerkracht. Jan krijgt een brief van de fabriek: hij heeft de test goed gemaakt en komt in aanmerking voor verdere scholing. Vader en zoon doen het goed!

89 DE OPLEIDING VAN ELS EN FATIMA

Els en Fatima zijn bijna klaar met hun opleiding 'Helpende in de zorg'. Ze moeten binnenkort examen doen voor de deelkwalificatie: 'Ontwikkelingen in de maatschappij'. Touria helpt ze met voorbereiden.

90 FEEST VOOR DE BUURT

Els en Fatima halen hun diploma en Mohamed en Jan organiseren een eindexamenbarbecue.

91 SAMEN KLUSSEN, JA GEZELLIG!

Jan helpt Mohamed een kast in elkaar te zetten. Ze voeren diepgaande gesprekken en Jan geeft toe dat hij toch wel diep respect voor Mohamed heeft gekregen. Want die heeft het toch maar aangedurfd om in een ander land zijn bestaan op te bouwen en betaalt ook mee aan de sociale voorzieningen.

92 ALS IK OPNIEUW ZOU BEGINNEN

Els en Fatima genieten van hun eindexamenfeest. Wat zou Els achteraf graag helemaal opnieuw zijn begonnen! Dan zou ze beter haar best doen op school en misschien wel verpleegster of dokter worden. Maar nu ligt de wereld ook weer voor háár open. Fatima en zij zijn trots op wat ze hebben bereikt.

93 GOED LEZEN IS GOED LEREN

Els en Jan verdiepen zich in een interessant artikel over het sluiten van de suikerbietenfabrieken in Nederland.

94 ZAALMAN ZET WEER EEN STAP

Zaalman hoort op de cursus over de ABC-dag in Den Bosch en wil daar graag naar toe. Dat durft hij nu wel. Hij wil zelfs ambassadeur alfabetisering worden. Hij weet nu dat er heel veel mensen zijn die lezen en schrijven moeilijk vinden. Die moeten ook weten dat ze zich niet hoeven te schamen!

95 ZO DUN ALS EEN VLOEITJE

Dakloze Wim blijkt de broer van Jan te zijn! Jan vertelt wat er vroeger is misgegaan met hem. Door kleine verschillen belandt de één in een lekker huis en de andere in de goot. Maar Wim is weer op de goede weg en Jan is blij dat hij zijn zoons kan voorstellen aan hun oom Wim.

96 WIE SCHRIJFT DIE BLIJFT

Els is op zoek naar sites over taal. Ze wil graag nog wat beter leren schrijven. Ze vindt interessante sites over grammatica en spelling, maar ook een leuke site met kinderverhalen. Bij sommige sites kun je ook je eigen verhalen opsturen. Kees komt binnen en neemt ook even een kijkje: hm, een site met levensverhalen. Dat lijkt hem wel wat. Want: wie schrijft die blijft!

97 ZAALMAN OP VRIJERSVOETEN

Het gaat steeds beter met Zaalman. Zijn zoon komt een weekend bij hem logeren. Hij zet voorzichtige stappen op de relatiemarkt via internet. Voor iemand van de dames echt tot hem doordringt, neemt zijn zoon het initiatief. Hij zou het wel leuk vinden om als familie bij McDonalds te gaan eten. Zaalman heeft brok in de keel, 's avonds belt zijn ex-vrouw en is het ijs gebroken.

98 ELS SOLLICITEERT

Els ziet een vacature bij het CWI die precies aansluit bij haar opleiding tot 'Helpende in de zorg'. Ze schrijft een brief, mag op gesprek en... wordt aangenomen!

99 MENSEN KUNNEN VERANDEREN

De grote finale! Els en Fatima kijken terug: wat is er veel gebeurd met iedereen!

100 TAALSPELLEN 2

Je bent aangekomen bij de allerlaatste aflevering van dit programma. Het is goed afgelopen met alle personen uit het verhaal. En je hebt alle schrijfoopdrachten tot een goed eind gebracht! Daarom alleen nog een aflevering vol spelletjes, waarin allerlei taalkwesties nog een keertje voorbijkomen. Veel spelplezier!